

Technische vragen raad- en commissieleden aan het college

Datum indiening : 25 maart 2021
Registratienummer : E202110548

D66
dijk en waard

Onderwerp: Toezicht Wmo

Aan het college, Inleiding

In het kader van de WMO 2015 heeft het gemeentebestuur de taak toe te zien op de naleving van wat bij, of krachtens de WMO 2015 is geregeld. Het College van B&W moet daartoe gemeentelijke toezichthouders aanwijzen.

In de notulen van BW van 23 december 2014 wordt reeds melding gemaakt van deze voor de gemeente extra taak. Een kwartiermaker wordt aangesteld en deze moet in 2015 de toezichthoudende functie van de gemeente vormgeven.

Naar aanleiding van bovenstaande informatie heeft de D66-fractie enkele technische vragen:

1. In hoeverre is de toezichthoudende functie in 2015 door de kwartiermaker vormgegeven en uitgevoerd?
2. Wie treedt er op dit moment binnen onze gemeente als toezichthouder op en wat zijn de bevindingen van deze toezichthouder sinds de decentralisatie van de WMO?
3. Wat zijn de taken van de toezichthouders en welke bevoegdheden worden vanuit de WMO en de Algemene Wet Bestuursrecht aan hen toegekend?
4. Hoe heeft u de onafhankelijke positie en werkwijze van de WMO-toezichthouders vastgelegd? Gaarne uitleg a.u.b.
5. Kunt garanderen dat de individuele toezichthouder vrij is om haar of zijn werkzaamheden onafhankelijk en naar eigen inzicht in te richten?
6. Hoe heeft u het onderhouden van de vakbekwaamheid en kennis van de toezichthouders vastgelegd?

Bij de primaire begroting 2021 is in oktober 2020 de volgende vraag gesteld:

Op pagina 70, wordt er verwezen naar de pilot 'Toezicht WMO' die gestart is in 2019. De nieuwe FTE's worden ingezet op onder andere kwaliteit van de zorg. Is er mogelijkheid om eerst een tussentijdse evaluatie te ontvangen? Kunnen de bevindingen breder binnen het sociaal domein zoals jeugdzorg ingezet worden?

Het antwoord hierop luidde:

Het college zal de raad, na nadere besluitvorming, informeren over de uitkomsten van de pilot evenals de mogelijkheden voor bredere inzet van toezicht binnen het Sociaal Domein. Zodra meer bekend over de termijn wordt deze opgenomen in de bestuurlijke termijn agenda.

7. *Is de uitkomst van deze pilot inmiddels al bekend? Zo ja, kunt u die met ons delen? Zo nee, waarom niet en kunt u aangeven hoe lang dit nog gaat duren en wordt dit gegeven dan aan de bestuurlijke termijnagenda toegevoegd?*

Een kamerbrief van de minister van VWS van 8 december 2020 staat te lezen dat:

De inspectie concludeert dat het tempo waarin gemeenten het WMO-toezicht invullen onvoldoende is. Ondanks de geleverde inzet is het toezicht op lokaal niveau nog niet op orde.

In de AB vergadering van de GGD HN van 2 juli 2015 staat hierover: WMO: over toezicht WMO is GGD met aantal gemeenten in gesprek om te kijken of GGD dit op kan pakken.

Een vervolg hierop hebben wij, ruim 5 jaar later, niet kunnen traceren.

8. *Is er wel een vervolg geweest met de GGD en wat is de stand van zaken hierover bij de GGD? Gaarne uitleg a.u.b.*

Uit de kamerbrief constateren wij dat het toezicht op de WMO zich de verkeerde richting op beweegt. Het functioneert niet goed of is het zelfs slechter gaan doen.

9. Bovenstaande is een zorgelijke constatering. Hoe doet Heerhugowaard het? Graag een toelichting a.u.b.
10. Zal er een openbaar jaarverslag over het WMO-toezicht worden opgesteld en aan de gemeenteraad worden voorgelegd? Zo ja, wanneer? Zo niet, waarom niet?

Via de GGD is voor de gemeente Heerhugowaard is het meldpunt voor calamiteiten en geweldsincidenten ingericht.

11. Hoe heeft u de vindbaarheid, informatieverstrekking en toegankelijkheid van dit meldpunt geregeld of hoe gaat u dit regelen?

In 2019 heeft het programma Pointer van de KRO/NCRV al aandacht besteed aan de zogenoemde “zorgcowboys”. Schokkende conclusie was hier dat de meeste Nederlandse Gemeenten destijds niet wisten of het geld, bedoeld voor onder andere thuiszorg ook daadwerkelijk aan de zorg werd besteed. Ook werd er destijds melding gemaakt dat slechts een derde van de gemeenten toen een toezichthouder had aangesteld om te onderzoeken of de bestedingen rechtmatig zijn.

Minister Hugo de Jonge van VWS heeft gezegd: “ *Geld voor de zorg, moet naar de zorg. Fraudeurs mogen we niet weg laten komen met misbruik van geld dat voor de zorg bedoeld is.*” Het Informatieknooppunt Zorgfraude (IKZ), is bedoeld om signalen van fraude in de zorg uit te wisselen.

12. Bent u bekend met het Informatie Knooppunt Zorgfraude?
13. Is Heerhugowaard een van de deelnemende gemeenten aan het Informatie Knooppunt Zorgfraude, of voornemens om hier aan te gaan deelnemen? Zo ja per wanneer, zo nee, waarom niet?

Namens de fractie D66 Dijk en Waard
Angela Feenstra
Anja Grim

Antwoord van het college

1. In hoeverre is de toezichthoudende functie in 2015 door de kwartiermaker vormgegeven en uitgevoerd?

In 2015 is de toezichthoudende functie als calamiteitentoezicht bij de GGD Hollands Noorden vormgegeven. Op basis van de evaluatie van de regionale pilot “Toezicht Wmo” die in 2019 is gestart, wordt deze toezichthoudende functie doorontwikkeld. Om een eigen toezichthouder aan te stellen, zal er door de raad middelen beschikbaar gesteld moeten worden. In de primaire begroting zijn hier al incidenteel voor 2021 middelen door uw raad beschikbaar gesteld

2. Wie treedt er op dit moment binnen onze gemeente als toezichthouder op en wat zijn de bevindingen van deze toezichthouder sinds de decentralisatie van de WMO?

Binnen onze gemeente is geen toezichthouder aangesteld. Zie ook het antwoord op vraag 1.

3. Wat zijn de taken van de toezichthouders en welke bevoegdheden worden vanuit de WMO en de Algemene Wet Bestuursrecht aan hen toegekend?

De toezichthouder houdt zich primair bezig met het:

- voorkomen en signaleren van misbruik en oneigenlijk gebruik van voorzieningen binnen de Wmo 2015 en Jeugdwet;

- adviseren en ondersteunen op strategisch, tactisch en operationeel niveau over handhaving en naleving;
 - adviseren over fraudebestrijding en fraudealert maken van medewerkers;
 - controleren van gegevens, signaleren van knelpunten en adviseren over de beleidsmatige en uitvoeringsaspecten;
 - leveren van een bijdrage aan het handhavingsbeleid en de inbedding hiervan in de organisatie.
 - beoordelen van fraudesignalen;
 - bepalen welke handhavinginstrumenten moeten worden ingezet;
 - zelfstandig uitvoeren van (complexe) bestuursrechtelijke onderzoeken met toepassing van toezichthoudende bevoegdheden conform de Algemene wet bestuursrecht (Awb);
 - adviseren over de wenselijkheid van strafrechtelijke voortzetting van een bestuursrechtelijk onderzoek;
 - adviseren van collega's over het te nemen besluit in verband met het vervolgtraject;
 - participeren in regionale overleggen met ketenpartners;
 - rapporteren aan het college van burgemeester en wethouders over de inzet van de toezicht- en handhavinginstrumenten.
4. Hoe heeft u de onafhankelijke positie en werkwijze van de WMO-toezichthouders vastgelegd? Gaarne uitleg a.u.b.

Wij vinden het belangrijk dat de Wmo-toezichthouder zijn functie zelfstandig kan uitvoeren en dat hij formeel losstaat van de ambtenaren die het maatschappelijke ondersteuningsbeleid ontwikkelen, voorzieningen inkompen/de contracten beheren of voorzieningen toekennen (bijv. de Wmo-consulent). Dat wil zeggen dat de toezichthouder onafhankelijk opereert in het verzamelen van gegevens over de (kwaliteit van de) verstrekte voorzieningen en het zich vormen van een oordeel daarover, in het licht van de (kwaliteits)eisen.

5. Kunt garanderen dat de individuele toezichthouder vrij is om haar of zijn werkzaamheden onafhankelijk en naar eigen inzicht in te richten?

Ja.

6. Hoe heeft u het onderhouden van de vakbekwaamheid en kennis van de toezichthouders vastgelegd?

De functie van Wmo-toezichthouder is een functie die nog niet lang bestaat. Dit betekent dat er nu weinig personen in deze branche werkzaam zijn, die al meerdere jaren ervaring hebben.. In de regio Alkmaar hebben wij de afspraak gemaakt dat waar mogelijk ook de deskundigheidsbevordering van de toezichthouders gezamenlijk wordt georganiseerd.

Bij de primaire begroting 2021 is in oktober 2020 de volgende vraag gesteld:

Op pagina 70, wordt er verwezen naar de pilot 'Toezicht WMO' die gestart is in 2019. De nieuwe FTE's worden ingezet op onder andere kwaliteit van de zorg. Is er mogelijkheid om eerst een tussentijdse evaluatie te ontvangen? Kunnen de bevindingen breder binnen het sociaal domein zoals jeugdzorg ingezet worden?

Het antwoord hierop luidde:

Het college zal de raad, na nadere besluitvorming, informeren over de uitkomsten van de pilot evenals de mogelijkheden voor bredere inzet van toezicht binnen het Sociaal Domein. Zodra meer bekend over de termijn wordt deze opgenomen in de bestuurlijke termijn agenda.

7. Is de uitkomst van deze pilot inmiddels al bekend? Zo ja, kunt u die met ons delen? Zo nee, waarom niet en kunt u aangeven hoe lang dit nog gaat duren en wordt dit gegeven dan aan de bestuurlijke termijngenda toegevoegd?

Naar aanleiding van de evaluatie van de pilot heeft de externe kwartiermaker de gemeenten in de regio Alkmaar geadviseerd om een regionaal toezichthouder aan te stellen, maar om als gemeente beter zicht op de eigen situatie te houden, hebben alle gemeenten in de regio besloten dat elke gemeente dit zelf in eigen huis organiseert. Daarnaast is bestuurlijk afgesproken dat de toezichthouders in de regio Alkmaar onderling worden gemandateerd, waardoor ze waar nodig op casuïstiek regionaal kunnen samenwerken.

Een kamerbrief van de minister van VWS van 8 december 2020 staat te lezen dat:
De inspectie concludeert dat het tempo waarin gemeenten het WMO-toezicht invullen onvoldoende is. Ondanks de geleverde inzet is het toezicht op lokaal niveau nog niet op orde.
In de AB vergadering van de GGD HN van 2 juli 2015 staat hierover: WMO: over toezicht WMO is GGD met aantal gemeenten in gesprek om te kijken of GGD dit op kan pakken.
Een vervolg hierop hebben wij, ruim 5 jaar later, niet kunnen traceren.

8. Is er wel een vervolg geweest met de GGD en wat is de stand van zaken hierover bij de GGD? Gaarne uitleg a.u.b.

Zoals bij het antwoord op vraag 1 is aangegeven, heeft de GGD Hollands Noorden het calamiteitentoezicht opgepakt.

Uit de kamerbrief constateren wij dat het toezicht op de WMO zich de verkeerde richting op beweegt. Het functioneert niet goed of is het zelfs slechter gaan doen.

9. Bovenstaande is een zorgelijke constatering. Hoe doet Heerhugowaard het? Graag een toelichting a.u.b.

Wij zijn er ons van bewust dat we dit anders hadden kunnen vormgeven. Met het financieel borgen in de (komende) begrotingen van deze taak en het openstellen van de vacature maken wij een inhaalslag.

10. Zal er een openbaar jaarverslag over het WMO-toezicht worden opgesteld en aan de gemeenteraad worden voorgelegd? Zo ja, wanneer? Zo niet, waarom niet?

Ja, het jaarverslag wordt openbaar. De verwachting is dat over het jaar 2022 een jaarverslag gemaakt kan worden.

Via de GGD is voor de gemeente Heerhugowaard is het meldpunt voor calamiteiten en geweldsincidenten ingericht.

11. Hoe heeft u de vindbaarheid, informatieverstrekking en toegankelijkheid van dit meldpunt geregeld of hoe gaat u dit regelen?

De GGD Hollands Noorden heeft op haar website vermeld dat zij o.a. het calamiteitentoezicht namens onze gemeente uitvoert en dat inwoners een calamiteit kunnen melden. De door ons gecontracteerde Wmo-aanbieders zijn conform het contract onverwijld een calamiteit bij de GGD te melden. De nog aan te stellen toezichthouder heeft daarnaast de taak om de vindbaarheid, informatieverstrekking en toegankelijkheid van dit meldpunt onder ieders aandacht te brengen.

In 2019 heeft het programma Pointer van de KRO/NCRV al aandacht besteed aan de zogenoemde "zorgcowboys". Schokkende conclusie was hier dat de meeste Nederlandse Gemeenten destijds niet wisten of het geld, bedoeld voor onder andere thuiszorg ook

daadwerkelijk aan de zorg werd besteed. Ook werd er destijds melding gemaakt dat slechts een derde van de gemeenten toen een toezichthouder had aangesteld om te onderzoeken of de bestedingen rechtmatig zijn.

Minister Hugo de Jonge van VWS heeft gezegd: “ *Geld voor de zorg, moet naar de zorg.*

Fraudeurs mogen we niet weg laten komen met misbruik van geld dat voor de zorg bedoeld is.”

Het Informatieknooppunt Zorgfraude (IKZ), is bedoeld om signalen van fraude in de zorg uit te wisselen.

12. Bent u bekend met het Informatie Knooppunt Zorgfraude?

Ja, wij zijn met het Informatie Knooppunt Zorgfraude bekend.

13. Is Heerhugowaard een van de deelnemende gemeenten aan het Informatie Knooppunt Zorgfraude, of voornemens om hier aan te gaan deelnemen? Zo ja per wanneer, zo nee, waarom niet?

Nee wij nemen niet deel aan het Informatie Knooppunt Zorgfraude. De haalbaarheid wordt de komende maanden onderzocht.